

Türkiye’de Güreş İle İlgili Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi: Bir İçerik Analizi

Yahya DOĞAR¹, Talha SERT², Mehmet AKARSU³

¹ İnönü Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, ORCID İD: 0000-0002-1068-2266

² İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, ORCID İD: 0000-0002-2409-9119

³ İnönü Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, ORCID İD: 0000-0002-8149-801X

Öz

Araştırmanın amacı güreşle ilgili 2011-2020 yılları arasında yayımlanan lisansüstü tezlerin incelenmesidir. Çalışma, nitel araştırmalardan doküman incelemesi yöntemiyle yapılmıştır. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nde yer alan 132 yüksek lisans ve 37 doktora olmak üzere toplam 169 tez çalışmaya dâhil edilmiştir. Bu tezler türü, enstitüsü, danışman unvanı, sayfa sayısı, yılı, yazar cinsiyeti, yazım dili, konusu, araştırma türü, örneklem büyüklüğü, ana teması ve örneklem özellikleri bakımından incelenmiştir. Verilerin analizinde SPSS 23 Paket Programı kullanılmıştır. Sonuç olarak, güreş ile ilgili alakalı tezlerin daha çok yüksek lisans düzeyinde, sağlık bilimleri enstitülerince gerçekleştirildiği, erkek yazarların çoğunlukta olduğu ve 2018-2019 yıllarında yoğunluk kazandığı görülmüştür. Tezlerde daha çok nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı, en fazla yararlanılan örneklem sayısının 11-30 aralığında olduğu, çalışmaların aktif veya milli takım sporcuları üzerinde yürütüldüğü, daha çok psiko-sosyal alanlarda yapıldığı ve sporcu yetiştirmeye yönelik olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Orijinal Makale

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 06.12.2021

Kabul Tarihi: 29.12.2021

Online Yayın Tarihi: 31.12.2021

Anahtar kelimeler: Güreş, İçerik Analizi, Lisansüstü Tez.

Examination of Postgraduate Theses Published on Wrestling in Turkey: A Content Analysis

Abstract

The aim of the research is to examine the published postgraduate theses on wrestling between 2011-2020. The study was conducted with the document analysis method from qualitative research. A total of 169 theses, 132 of which are master's and 37 doctoral dissertations in the Higher Education Council National Thesis Center were included in the study. These theses were examined in terms of type, institute, title of advisor, pages number, year, author gender, writing language, subject, research type, sample size, main theme and sample characteristics. SPSS 23 Package Program was used in the data analysis. As a result, it was seen that the theses related to wrestling were mostly carried out at the master's level, by health sciences institutes, male authors were in the majority, and were carried out intensively between 2018-2019. It was concluded that quantitative research methods are used mostly in the theses, the samples number used the most is in the range of 11-30, the studies are carried out on active or national team athletes, they were mostly conducted in psycho-social fields, and they weren't intended to train athletes.

Original Article

Article Info

Received: 06.12.2021

Accepted: 29.12.2021

Online Published: 31.12.2021

Keywords: Wrestling, Content Analysis, Postgraduate Thesis.

GİRİŞ

Güreş, iki kişinin belirli kurallar çerçevesinde önceden belirlenmiş bir alanda birbirilerine üstünlük sağlamasını amaç edinen olimpik bir spor dalıdır. İnsanlık tarihinde köklü bir geçmişe sahip olan güreş, ilk zamanlarda insanların ihtiyaçlarını gidermeleri ve doğa ile mücadele edip kendilerini korumaları amacıyla yapılmaktaydı (Öz, 2018; Kurt, 2015). Ancak zaman içerisinde insanların serbest zamanlarının artmasıyla gelişmiş ve yarışmaya dönük bir spor dalı haline gelmiştir (McQuarrie, 2006). Bu haliyle güreş, diğer spor branşlarında olduğu gibi sporcu performansını geliştirmeye yönelik yeni bilimsel çalışmaları da beraberinde getirmiştir. Diğer bir ifadeyle performans artırıcı bilimsel çalışmalar yapılmaya başlamıştır (Curzon, 1889; Moosavi vd., 1979; Bromber vd., 2014).

Diğer spor dalları gibi güreş de doğası gereği uygulamaya dayalıdır. Bu nedenle birçok alanı içerisine alarak performans gelişimini sağlamak amaçlanmaktadır. Bu da çok disiplinli araştırmaların yapılması ihtiyacını doğurmaktadır (Bal, 2016). Gelişen teknoloji ve imkânların artmasına paralel olarak yapılan bu bilimsel çalışmaların her geçen gün artması beraberinde çalışmalar arasında bir koordinasyonun sağlanması ihtiyacını da doğurmaktadır. Bu nedenle az çalışılan konu alanlarını belirlemek ve literatürü zenginleştirebilmek için yapılmış çalışmaların analizi kritik bir önem taşımaktadır. Bir başka deyişle geçmişten günümüze kadar farklı yer ve zamanlarda yapılmış çalışmaların geçirmiş olduğu evrimi tespit etmek ve bunların konu, yazar, yer ve zaman gibi özelliklerini bilmek ve sistematik olarak derleyip hangi konu alanlarına yoğunlaştığını tespit etmek, yapılacak yeni çalışmalara ışık tutması açısından önemlidir (Atılğan, 2005).

Alan yazın incelendiğinde, spor bilimleri alanında içerik analizi konulu çalışmaların yapıldığı görülmektedir (Doğar vd., 2021; Biricik, 2020; Blanca-Torres vd., 2020; Temel vd., 2016; Palazon vd., 2015; Prieto vd., 2015; Villarejo vd., 2010). Ancak güreş ile ilgili ve içerik analizi yöntemi ile gerçekleştirilmiş bir çalışmasına rastlanmamıştır. Bu durum genelde spor bilimleri, özelde ise güreş alanında bir eksiklik olarak görülmektedir. Bu nedenle araştırmanın amacı, Türkiye’de güreş ile ilgili yayımlanmış lisansüstü tezlerin içerik analizlerini yapmaktır. Bu genel çerçeveye bağlı kalarak araştırmanın amacına ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1. Türkiye’de güreş ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin yüksek lisans ve doktora türüne göre dağılımı nedir?
2. Türkiye’de güreş ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin yapıldığı enstitü türlerine göre dağılımı nedir?
3. Türkiye’de güreş ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezleri yöneten danışmanların akademik unvanlarına göre dağılımı nedir?
4. Türkiye’de güreş ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin sayfa sayılarına göre dağılımı nedir?
5. Türkiye’de güreş ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı nedir?
6. Türkiye’de güreş ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin yayın diline göre dağılımı nedir?
7. Türkiye’de güreş ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin cinsiyete göre dağılımı nedir?

8. Türkiye’de güreş ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin konusuna göre dağılımı nedir?
9. Türkiye’de güreş ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin araştırma türüne göre dağılımı nedir?
10. Türkiye’de güreş ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin örneklem büyüklüğüne göre dağılımı nedir?
11. Türkiye’de güreş ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin ana temaya göre dağılımı nedir?
12. Türkiye’de güreş ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin örneklem özelliklerine göre dağılımı nedir?

YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi, olay ya da olgular ile ilgili yazılı veya görsel materyallerin sistematik olarak incelenmesi ve değerlendirilmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu tür çalışmalarda daha sağlıklı sonuçlar elde edilmesi için doküman analizine ihtiyaç vardır. Çünkü doküman analizlerinde, araştırma yapılacak konudaki yazılı ve basılı dokümanları bulma, okuma, not alma ve değerlendirme basamaklarını kapsamaktadır (Sak vd., 2021). Yapılan bu çalışmada da Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi’nde güreş ile ilgili lisansüstü tezler çeşitli sorulara yanıt aramak amacıyla taranmış, okuma yapılarak belirli notlar alınmış ve değerlendirilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni Türkiye’de 2011-2020 yılları arasında serbest ve grekoromen stil güreş ile ilgili yayımlanan ve YÖK Ulusal Tez Merkezi’nde erişime açık olan yüksek lisans ve doktora tezlerinin tümüdür. Araştırmada böyle bir sınırlama yapılmasının nedeni, anılan tarih aralığında yapılan lisansüstü tezlerin sayıca daha fazla olması ve güncel konuları içermesidir. Bu tezlerden serbest ve grekoromen stilde güreş ile ilgili olan ve araştırma sorularına yanıt veren yüksek lisans ve doktora tezleri araştırmaya dâhil edilmiştir.

Güreş ile ilgili makale, bildiri ve kitaplar araştırmanın kapsamı dışında bırakılmıştır. Yrd. Doç. Dr. unvanı Dr. Öğr. Üyesi olarak değiştirildiği için bu unvana sahip danışmanlar Dr. Öğr. Üyesi unvanı altında toplanmıştır. Tarama neticesinde 272 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Bu tezlerden araştırmanın konusuna uygun olan serbest ve grekoromen stil güreş ile ilgili lisansüstü tez sayısı 132’si yüksek lisans, 37’si de doktora tezi olmak üzere toplam 169’dur. Buna göre araştırmanın evreni 169 lisansüstü tez iken örnekleme de evrenin kendisidir.

Verilerin Toplanması

Verilere ulaşmak için Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi veri tabanı kullanılmıştır. YÖK Ulusal Tez Merkezi ana sayfasından tarama terimi “Güreş”, aranacak alan “Tez Adı”, izin durumu “İzinli” ve tez türü “Tümü” olarak filtreleme yapılmıştır. Filtreleme neticesinde, 272 lisansüstü teze ulaşılmıştır.

Ulaşılan lisansüstü tezler, bilgisayar ortamına indirilerek tek tek okunmuştur. Okumalar neticesinde, araştırma sorularına yanıt veren serbest ve grekoromen stil güreş ile ilgili lisansüstü tezler belirlenmiştir (132 yüksek lisans + 37 doktora= 169 lisansüstü tez).

Kategorilerin Oluşturulması

Her araştırmaya uygun kategorilerin olduğu bir sistem mevcut değildir. Bu nedenle araştırmacıların, araştırma sorularına yanıt arayacağı kategorileri oluşturmaları ve standartlaştırmaları gerekebilir (Bilgin, 2019). Literatürde araştırma sorularına yanıt arayacak bir form ile karşılaşılmadığından kategoriler araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur.

Kategoriler oluşturulurken araştırmacıların dikkat etmeleri gereken nokta, araştırma sorularına cevap verecek kategorilerin oluşturulmasıdır. Çünkü araştırma soruları vasıtasıyla kategoriler bütünsel olarak ortaya konulmaktadır (Gökçe, 2006). Kategoriler, anlam bakımında üzerinde fikir birliğine varılarak oluşturulmaktadır. Bu şekilde oluşturulan kategoriler, araştırmacıya veri ve zaman bakımından kolaylık sağlamaktadır (Gökçe, 2006).

Bu bilgiler ışığında, araştırma sorularına yanıt vermesi ve elde edilen çalışmaların analiz edilmesi için literatür incelenmiş (Doğar vd., 2021; Biricik, 2020; Blanca-Torres vd., 2020; Temel vd., 2016; Palazon vd., 2015; Prieto vd., 2015; Villarejo vd., 2010) ve çeşitli kategoriler oluşturulmuştur. Oluşturulan bu kategoriler, daha önce belirli bir konuda doküman analizi yapmış veya konu hakkında bilgi sahibi olan iki araştırmacıya verilerek değerlendirmeleri istenmiştir. Değerlendirmeler neticesinde kategorilere son şekli verilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın amacı ve kategorilerin ne anlam ifade ettiği hakkında 2 farklı araştırmacı bilgilendirilerek okuma yapması ve gerekli notları tutması istenmiştir. Not tutma işleminde, öncelikle çalışmaların özet bölümü okunmuştur. Özet kısmında araştırma sorularının tamamına yanıt bulunmadığı takdirde çalışmaların tam metni okunarak kategorilere yerleştirilmiştir.

İki araştırmacının yapmış olduğu not tutma işlemleri sonrasında frekanslar hesaplanmış ve Miles ve Huberman'ın (1994) geliştirmiş olduğu tutarlılık formülüne yerleştirilmiştir. Tutarlılık Yüzdesi=Uzlaşma Sayısı/(Uzlaşma Sayısı+Uzlaşmama Sayısı)=145/145+24= 0.85'dir. Sonucun 0.70 üzerinde olması oluşturulan kategorilerin tutarlı olduğunu göstermektedir (Miles ve Huberman, 1994). Bu sonuca istinaden araştırmaya devam edilmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi içerik analizi tekniği kullanılarak yapılmıştır. İçerik analizi, belirli kurallara dayalı olarak yazılı ya da görsel materyallerin içerisindeki sözcüklerin, karakterlerin, kavramların cümlelerin veya deyimlerin varlığını tanımlamak ya da sayısal olarak göstermek amacıyla kullanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). İçerik analizi nicel ve nitel yaklaşımları içeren yazılı, görsel ya da sözlü iletişim mesajlarını analiz etme tekniği olduğu için araştırmada kullanılmıştır.

Kodlamalar neticesinde elde edilen veriler SPSS 23 Paket Programı'na aktarılmıştır. Veriler, tanımlayıcı istatistikler kullanılarak analiz edilmiş, elde edilen frekans (F) ve yüzdeler (%) tablolar halinde sunulmuştur.

BULGULAR

Türkiye’de 2011-2020 yılları arasında güreş ile ilgili yayımlanan lisansüstü tezlerin incelenmesi sonucunda ulaşılan bulgular tablolar şeklinde verilmiştir.

Tablo 1: Tezlerin türüne göre dağılımları

Tez Türü	F	%
Yüksek Lisans Tezi	132	78,1
Doktora Tezi	37	21,9
Toplam	169	100

Tablo 1’e göre 169 tezin 132’sinin (%78,1) yüksek lisans, 37’sinin (%21,9) doktora tezi olduğu görülmektedir.

Tablo 2: Tezlerin eğitim programının bağlı olduğu enstitülere göre dağılımları

Enstitü	F	%
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	126	74,6
Sosyal Bilimler Enstitüsü	33	19,5
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	9	5,3
Fen Bilimleri Enstitüsü	1	0,6
Toplam	169	100

Tablo 2 incelendiğinde en çok 126 (%74,6) çalışma ile sağlık bilimleri enstitüsü, daha sonra 33 (%19,5) çalışma ile sosyal bilimler enstitüsü, ardından 9 (%5,3) çalışma ile eğitim bilimleri enstitüsü ve en az 1 çalışma (%0,6) ile fen bilimleri enstitüsü olduğu görülmektedir.

Tablo 3: Tezlerin danışman unvanlarına göre dağılımları

Unvanlar	F	%
Prof. Dr.	48	28,4
Doç. Dr.	60	35,5
Dr. Öğr. Üyesi	61	36,1
Toplam	169	100

Tablo 3’e göre tezlere danışmanlık yapan akademisyenlerin en fazla 60 (%35,5) kişi ile Doç. Dr. unvanına sahip olduğu, bunu sırasıyla 48 (%28,4) kişi ile Prof. Dr., 35 (%20,7) kişi ile Yrd. Doç. Dr. ve 26 (%15,4) kişi ile Dr. Öğr. Üyesi unvanı sahip danışmanların takip ettiği görülmektedir.

Tablo 4: Tezlerin sayfa sayılarına göre dağılımları

Sayfa Sayıları	F	%
0-50	25	14,8
51-100	98	58,0
101-150	28	16,6
151 ve üzeri	18	10,7
Toplam	169	100

Tablo 4’e bakıldığında 98 (%58) tez ile en fazla çalışma 51-100 sayfa sayısı aralığındadır. Bunu sırasıyla 28 (%16,6) tez ile 101-150 sayfa sayısı aralığı, 25 (%14,8) tezde 0-50 sayfa sayısı aralığı ve 18 (%10,7) tezde 151 ve üzeri sayfa sayısı aralıklarının takip ettiği görülmektedir.

Tablo 5: Tezlerin yıllara göre dağılımları

Yıllar	F	%
2011	9	5,3
2012	17	10,1
2013	11	6,5
2014	13	7,7

2015	12	7,1
2016	12	7,1
2017	17	10,1
2018	31	18,3
2019	37	21,9
2020	10	5,9
Toplam	169	100

Tablo 5'e göre en fazla lisansüstü tezin 37 ile (%21,9) 2019 yılında gerçekleştirildiği, bu sayıyı 2018 yılında 31 tezin (%18,3) izlediği, ardından 2012 ve 2017 yıllarındaki 17'şer tez (%10,1) ve bu çalışma yıllarını 13 tez ile (%7,7) 2014 yılının takip ettiği görülmektedir. Daha sonra 2015 ve 2016 yıllarının 12'şer tez (%7,1) ile 5. sırada olduğu, en az tez sayısının gerçekleştirildiği yılların ise 10 tez ile (%5,9) 2020 ve 9 tez ile (%5,3) 2011 yılları olduğu görülmektedir.

Tablo 6: Araştırmacıların cinsiyetlerine göre dağılımları

Cinsiyetler	F	%
Erkek	133	78,7
Kadın	36	21,3
Toplam	169	100

Tablo 6'ya göre 133 çalışma ile (%78,7) araştırmacıların büyük bir çoğunluğunun erkek olduğu daha sonra 36 çalışma ile (%21,3) kadın araştırmacıların yer aldığı anlaşılmaktadır.

Tablo 7: Tezlerin yazım dillerine göre dağılımları

Diller	F	%
Türkçe	167	98,8
İngilizce	2	1,2
Toplam	169	100

Tablo 7'ye göre gerçekleştirilen çalışmaların 167'si (%98,8) gibi büyük bir bölümü Türkçe dilinde, 2'si (%1,2) ise İngilizce dilinde gerçekleştirilmiştir.

Tablo 8: Konu alanlarına göre dağılımları

Konular	F	%
Beden Eğitimi ve Oyun	1	0,6
Beden Eğitimi ve Spor Pedagojisi	2	1,2
Egzersiz ve Spor Fizyolojisi	40	23,7
Egzersiz ve Spor Psikolojisi ve Sosyolojisi	80	47,3
Egzersiz ve Sporda Beslenme	18	10,7
Engelliler İçin Beden Eğitimi Spor ve Fiziksel Aktivite	1	0,6
Fiziksel Aktivite ve Sağlık	2	1,2
Fiziksel Uygunluk	19	11,2
Motor Davranış	3	1,8
Rekreasyon	3	1,8
Toplam	169	100

Tablo 8 incelendiğinde 80 çalışmayla (%47,3) en fazla egzersiz ve spor psikolojisi ve sosyolojisi konusunda çalışma yapıldığı görülmektedir. Daha sonra bu konu sayısını 40 çalışmayla (%23,7) egzersiz ve spor fizyolojisi, 19 çalışmayla (%11,2) fiziksel uygunluk, 18 çalışmayla (%10,7) egzersiz ve sporda beslenme, 3'er çalışma ile (%1,8) motor davranış ve rekreasyon, 2'şer çalışmayla (%1,2) beden eğitimi ve spor pedagojisi ile fiziksel aktivite ve sağlık konuları takip etmektedir. En az tercih edilen konuların ise 1'er çalışma ile (%0,6) beden eğitimi ve oyun ile engelliler için beden eğitimi spor ve fiziksel aktivite konularının olduğu görülmektedir.

Tablo 9: Araştırma türlerine göre dağılımları

Araştırma Türleri	F	%
Nitel	105	62,1
Nitel	64	37,9
Toplam	169	100

Tablo 9 incelendiğinde gerçekleştirilen araştırmaların 105'inde (%62,1) nitel, 64'ünde (%37,9) ise nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Tablo 10: Tezlerin örneklem büyüklüğüne göre dağılımları

Örneklem Büyüklüğü	F	%
0-10	10	5,9
11-30	53	31,4
31-50	18	10,7
51-100	27	16,0
101 ve üstü	36	21,3
Diğer	25	14,8
Toplam	169	100

Tablo 10 incelendiğinde örneklem sayısının en fazla 53 (%31,4) çalışma ile 11-30 aralığında belirlendiği görülmektedir. Bu bulguyu 36 (%21,3) çalışma ile 101 ve üstü örneklem aralığı izlemektedir. Daha sonra 27 (%16,0) çalışma ile 51-100 örneklem sayısı, 25 (%14,8) çalışma ile diğer ve 18 (% 10,7) çalışma ile 31-50 örneklem sayısı aralıklarının takip ettiği görülmektedir. En az yararlanılan örneklem sayısı aralığının ise 10 (%5,9) çalışma ile 0-10 örneklem sayısı aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 11: Tezlerin ana temalarına göre dağılımları

Ana Tema	F	%
Fiziksel, Fizyolojik, Antropometrik ve Motorik Ölçümler	27	16,0
Egzersiz ve Beslenme	11	6,5
Karşılaştırma (Sporcu-Sporcu/Sporcu-Sedanter)	21	12,4
Maç Analizi ve Değerlendirme	2	1,2
Antrenman ve Uygulamaların Performans ve Bireye Etkileri	26	15,4
Psikolojik ve Sosyal Çalışmalar	82	48,5
Toplam	169	100

Tablo 11'e bakıldığında ana tema olarak en fazla 82 (%48,5) çalışma ile Psikolojik ve Sosyal alanlarda çalışma yapıldığı görülmektedir. Ardından 27 (%16,0) çalışmada fiziksel, fizyolojik, antropometrik ve motorik ölçümler, 26 (%15,4) çalışmada antrenman ve uygulamaların performans ve bireye etkileri, 21 (%12,4) çalışmada sporcular ile sporcuların veya sporcular ile sedanterlerin karşılaştırılması, 11 (%6,5) çalışmada ise egzersiz ve beslenme ana temalarından yararlanılmıştır. Çalışmalarda kullanılan en az ana temanın ise 2 (%1,2) çalışma ile maç analizi ve değerlendirme olduğu görülmektedir.

Tablo 12: Örneklem özelliklerine göre dağılımları

Örneklem Özellikleri	F	%
Aktif Sporcu/ Milli Takım Sporcuları	121	71,6
Üniversite Öğrencileri	7	4,1
İlkokul Öğrencileri	1	0,6
Ortaokul Öğrencileri	1	0,6
Lise Öğrencileri	2	1,2
Antrenörler	3	1,8
Hakemler	4	2,4

Sporcular ve/veya Sedanter Bireyler	7	4,1
Veteran Sporcular	1	0,6
İşitme Engelli Bireyler	1	0,6
Diğer Örneklem Grupları	21	12,4
Toplam	169	100

Yukarıdaki tablo 12'ye bakıldığında araştırmalarda en fazla 121 (%71,6) çalışma ile aktif sporcu/milli takım sporcularının örneklem olarak kullanıldığı görülmektedir. Daha sonra 21 (%12,4) çalışma ile diğer örneklem grupları, 7'ser (%4,1) çalışma ile üniversite öğrencileri ve sporcular ve/veya sedanter bireyler, 4 (%2,4) çalışma ile hakemler, 3 (%1,8) çalışma ile antrenörler, 2 (%1,2) çalışma ile lise öğrencileri örneklem olarak araştırmalarda kullanılmıştır. Çalışmalarda yararlanılan en az örneklemelerin ise 1'er (%0,6) çalışma ile ilkokul öğrencileri, ortaokul öğrencileri, veteran sporcular ve işitme engelli bireyler olduğu görülmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Çalışmada Türkiye'de 2011-2020 yılları arasında serbest ve grekoromen stil güreş ile ilgili yapılmış lisansüstü tezlerinin içerik analizi yapılmıştır. Bu kapsamda incelenen lisansüstü tezlerin 132'sinin (%78,1) yüksek lisans, 37'sinin de (%21,9) doktora tezi olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 1). Bu tezlerin 126'sı (%74,6) sağlık bilimleri enstitüsü, 33'ü (%19,5) sosyal bilimler enstitüsü, 9'u (%5,3) eğitim bilimleri enstitüsü, 1'i (%0,6) ise fen bilimleri enstitüsü tarafından gerçekleştirilmiştir (Bkz. Tablo 2). Tez danışmanlarının sahip olduğu unvanlara bakıldığında en fazla 60 (%35,5) çalışma ile Doç. Dr. unvanının olduğu, bunu 48 (%28,4) çalışma ile Prof. Dr., 35 (%20,7) çalışma ile Yrd. Doç. Dr. ve 26 (%15,4) çalışma ile Dr. Öğr. Üyesi unvanlarına sahip danışmanların takip ettiği görülmüştür (Bkz. Tablo 3).

Yapılan incelemeler neticesinde 2018 ve 2019 yıllarında yapılan (68-%40,2) çalışmaların sayısında kayda değer bir artışın olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Bkz. Tablo 5). Ulaşılan sonuca paralel olarak Biricik (2020) Türkiye'de spor yönetimi disiplini yapılmış olan tezleri incelemiş ve bunun neticesinde 2018 ve 2019 yıllarında gerçekleştirilen çalışmaların artış gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. 2020 yılında gerçekleştirilen çalışmaların az sayıda olma nedeni henüz çalışmaların devam etmesi ve gündemde olan Korona virüs (Covid-19) salgını sebebiyle yapılacak çalışmaların ertelenmesi olduğu düşünülmektedir.

Araştırmaya dâhil edilen tezlerin yazım dillerine ilişkin bulgulara bakıldığında zaman 167 (%98,8) çalışmada Türkçe, 2 (%1,2) çalışmada İngilizce dillerinin kullanıldığı görülmektedir (Bkz. Tablo 7). Bu durum çalışmaların büyük bir kısmının Türkçe yapıldığının bir göstergesidir. Büyükergün (2020) tarafından gerçekleştirilen "1990-2018 Yılları Arası Türkiye'de Tenis Branşında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi" başlıklı çalışma incelendiğinde araştırma sonuçlarına paralel olarak Türkçe tezlerin çalışmaların büyük bir kısmını oluşturduğu gözlemlenmiştir.

En fazla 80 (%47,3) tez ile egzersiz ve spor psikolojisi ve sosyolojisi konu alanında çalışmaların yapıldığı tespit edilmiştir. Bu konu alanını 40 (%23,7) çalışma ile egzersiz ve spor fizyolojisi ve 19 (%11,2) çalışma ile fiziksel uygunluk konu alanlarının takip ettiği sonucuna ulaşılmıştır (Bkz. Tablo 8). Bu durumun nedeninin ise sporcuların psikolojik, fiziksel ve fizyolojik durumlarının elde ettikleri başarılar üzerinde önemli bir etkiye sahip olmasından dolayı olduğu düşünülmektedir.

Tezlerin araştırma türü ile ilgili bulgulara bakıldığında, Yavuz ve Yavuz (2017), Fazlıoğulları ve Kurul (2013), Akyol ve Yavuzkurt (2016), Elmas, Açıkgöz ve Aşçı (2018) tarafından gerçekleştirilen çalışmalara paralel olarak bilimsel araştırmalarda nicel araştırma yöntemine daha fazla başvurulduğu veya nicel araştırma yönteminin daha fazla tercih edildiği görülmüştür (Bkz. Tablo 9).

Tezlerde en fazla yararlanılan örneklem büyüklüğünün 53 (%31,4) çalışmayla 11-30 aralığında olduğu görülmüştür. Bu durumu 36 (%21,3) çalışmayla 101 ve üzeri, 27 (%16,0) çalışmayla 51-100 örneklem sayısı aralıklarının takip ettiği tespit edilmiştir (Bkz. Tablo 10). Bu sonuca paralel olarak, Korucu ve Biçer (2019) tarafından gerçekleştirilen “Mobil Öğrenme: 2010-2017 Çalışmalarına Yönelik Bir İçerik Analizi” başlıklı çalışmada en çok yararlanılan örneklem sayısı aralıklarının 11-30 olduğu sonucu gösterilebilir.

Tezlerin ana temalarına ilişkin bulgular incelendiğinde, 82 (%48,5) çalışmayla en fazla psikolojik ve sosyal çalışmalar ana temasının olduğu tespit edilmiştir. Bunu 27 (%16,0) araştırmayla fiziksel, fizyolojik, antropometrik ve motorik ölçümler, 26 (%15,4) çalışmayla antrenman ve uygulamaların performans ve bireye etkileri ana temalarının takip ettiği sonucuna ulaşılmıştır (Bkz. Tablo 11). Bu sonuçlara bakılarak psikolojik faktörlerin sporcular üzerindeki etkisine yönelik çalışmaların güreş ile ilgili lisansüstü tezlerin büyük bir kısmını oluşturduğu söylenebilir. Bunun devamında sporcuların fiziksel ve motorik özelliklerine yönelik çalışmaların da lisansüstü düzeyde önemli görüldüğü söylenebilir. Tezlerin örneklem özellikleri incelendiğinde, 121 (%71,6) çalışma ile en fazla aktif veya milli takım sporcularının örneklem grubu olarak belirlendiği tespit edilmiştir (Bkz. Tablo 12). Bu bulgulardan yola çıkarak daha çok sporculuk hayatına devam eden bireyleri incelemeye yönelik çalışmaların gerçekleştirildiği söylenebilir. Sonuç olarak; güreş ile ilgili lisansüstü tezlerde daha çok nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı, en fazla yararlanılan örneklem sayısının 11-30 aralığında olduğu, çalışmaların aktif veya milli takım sporcuları üzerinde yürütüldüğü, daha çok psiko-sosyal alanlarda yapıldığı ve sporcu yetiştirmeye yönelik olmadığı anlaşılmıştır.

ÖNERİLER

- Çalışmanın içeriği genişletilerek güreş konusunda yabancı ülkelerde yapılan lisansüstü tezler analiz edilebilir.
- Güreş konusunda yazılan makale, bildiri, kitap ve kitap bölümleri analiz edilebilir.
- Güreş konusunda daha çok doktora tezi yapılabilir.
- Beden eğitimi ve oyun ve engelliler için beden eğitimi spor ve fiziksel aktivite konularında çalışmalar yapılabilir.
- Maç analizi ve değerlendirme üzerine çalışmalar yapılabilir.
- İlkokul öğrencileri, ortaokul öğrencileri, veteran sporcular ve işitme engelli bireyler örneklem grupları üzerine yapılan çalışma sayısı artırılabilir.
- Güreş ile ilgili literatürün daha sağlam temellere oturabilmesi için az çalışılan konular daha fazla ele alınabilir.

KAYNAKLAR

- Akyol, B., ve Yavuzkurt, T. (2016). Türkiye’de lisansüstü tezlerde eğitim denetimi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 5(2), 908-926.
- Atılğan, D. (2005). Bilginin organizasyonunda ulusal dizinlerin önemi ve atıf sistemi üzerine düşünceler. *Sosyal Bilimlerde Süreli yayınlar ve Bilgi Teknolojileri Sempozyumu bildiriler kitabı* içinde. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Bal, H. (2016). Türkiye’de düzenlenen uluslararası spor bilimleri kongrelerinde sunulan bildirilerin içerik analizi açısından incelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Anabilim Dalı, Burdur.
- Bilgin, N. (2019). *Sosyal bilimlerde içerik analizi: teknikler ve örnekler çalışmaları*, Genişletilmiş Baskı. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Biricik, Y. S. (2020). Türkiye’de spor yönetimi disiplini yapılmış olan tezlerin içerik analizi. *Ekev Akademi Dergisi*, 24(81), 523-538.
- Blanca-Torres, J. C., Ortega, E., Nikolaidis, P. T., & Torres-Luque, G. (2020). Bibliometric analysis of scientific production in badminton. *Journal of Human Sport and Exercise*, 15(2), 267-282.
- Bromber, K., Krawietz, B., & Petrov, P. (2014). Wrestling in multifarious modernity. *The International Journal of the History of Sport*, 31(4), 391-404.
- Büyükerğün, A. (2020). 1990-2018 yılları arası Türkiye’de tenis branşında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 4(1), 20-29.
- Curzon, G. N. (1889). Wrestling in Japan. *The New review*, 1(4), 395-408.
- Doğar, Y., Akarsu, M., ve Sert, T. (2021). Türkiye’de badminton sporuyla ilgili yayınlanan bilimsel makale ve tezlerin incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 1-14.
- Elmas, S., Açıkgöz, S., ve Aşçı, F. (2018). Sporda sosyal alanlarda yapılan lisansüstü tezlerde araştırma paradigmalarının incelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 29(2), 53-66.
- Fazlıoğulları, O., ve Kurul, N. (2013). Türkiye’deki eğitim bilimleri doktora tezlerinin karakteristikleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(24), 43-75.
- Gökçe, O. (2006). İçerik analizi kuramsal ve pratik bilgiler. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Kaptan, S. (1998). *Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri* (11.Baskı). Ankara: Tek Işık Web Ofset.
- Korucu, A., ve Biçer, H. (2019). Mobil Öğrenme: 2010-2017 çalışmalarına yönelik bir içerik analizi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 9(1), 32-43.
- Kurt, S. (2015). Güreşçilerde müsabaka devre arasında uygulanan farklı toparlanma yöntemlerinin etkinliği. *Doktora Tezi*, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Niğde.
- McQuarrie, F. A. (2006). Breaking kayfabe: ‘The history of a history’ of world wrestling entertainment. *Management & Organizational History*, 1(3), 227-250.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded Sourcebook*. (2nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Moosavi, S. J., Habibiyan, M., & Safania, A. M. (1769). IR Iran wrestling strategy specifying, determining and analyzing strengths, weaknesses, opportunities and threats (SWOT). *International Research Journal of Applied and Basic Sciences*, 1778.
- Öz, H. (2018). Modern olimpiyat oyunlarında Türkiye’nin güreşte elde ettiği sonuçların incelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Ağrı.
- Özenç, E., ve Özenç, M. (2013). Türkiye’de üstün yetenekli öğrencilerle ilgili yapılan lisansüstü eğitim tezlerinin çok boyutlu olarak incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 171(171), 13-28.
- Palazon, M. A., Ortega, E., & Garcia-Angulo, A. (2015). Bibliometric analysis of scientific production in futsal. *Sport Tk-Revista Euroamericana De Ciencias Del Deporte*, 4(2), 19-23.
- Prieto, J., Sampaio, J., & Gómez, M. A. (2015). A bibliometric review of the scientific production in handball. *Cuadernos de Psicologica Del Deporte*, 15(3), 145-154.
- Sak, R., Sak, İ.T.Ş., Şendil, Ç.Ö., ve Eşref, N. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227-256.
- Temel, C., Kartal, M., Pehlevan, Z., Namlı, A. (2016). A Research on the methods and analysis techniques of the postgraduate theses and dissertations on sports in Turkey. *International Online Journal of Educational Sciences*, 8 (1), 78 – 86.
- Villarejo, D., Palao, J. M., & Ortega, E. (2010). La producción científica en rugby union entre 1998-2007. *E-Balonmano. Com: Revista de Ciencias Del Deporte*, 6(3), 155-161.
- Yavuz, S. ve Yavuz, G. (2017). Fen eğitiminde proje tabanlı öğretimle ilgili tezlerin içerik analizi: Türkiye örneği (2002-2014). *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0(43), 255-282.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri, (5. Baskı), Ankara: Seçkin Yayıncılık.